

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **Egeria, z. s.**, se sídlem Obchodní 1324, Otrokovice, proti žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**, se sídlem třída Tomáše Bati 21, Zlín, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 5. 2024, č. j. KUŽL 46224/2024, vedeném Krajským soudem v Brně pod sp. zn. 31 A 46/2024, o nesouhlasu Krajského soudu v Brně s postoupením této věci Krajským soudem v Ostravě,

t a k t o :

K projednání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 31 A 46/2024 **je příslušný** Krajský soud v Brně.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce se žalobou podanou dne 24. 6. 2024 u Krajského soudu v Ostravě domáhal zrušení rozhodnutí ze dne 21. 5. 2024, č. j. KUŽL 46224/2024, jímž žalovaný dle § 92 odst. 1 správního řádu zamítl jako nepřipustné odvolání žalobce proti rozhodnutí Městského úřadu Holešov ze dne 21. 6. 2023, č. j. HOL-13195/2023/ŽP/Ve, o povolení stavby vodního díla „*Dálnice D49, stavba 4901 Hulín-Fryšták, SO 327 Retenční nádrž v km 4,700 vpravo*“.

[2] Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 4. 7. 2024, č. j. 38 A 3/2024-18, postoupil věc podle § 7 odst. 6 věty první s. ř. s. Krajskému soudu v Brně, neboť jej považoval za soud místně příslušný k projednání a rozhodnutí dané věci na základě obecného pravidla místní příslušnosti dle § 7 odst. 2 s. ř. s. Krajský soud v Ostravě k tomuto závěru dospěl na základě toho, že v této věci nerozhodoval a ani neměl rozhodovat v prvním stupni Dopravní a energetický stavební úřad (DESÚ) a že zároveň bylo řízení o žalobě zahájeno až po nabytí účinnosti zákona č. 284/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím stavebního zákona (dále jen „zákon č. 284/2021 Sb.“), dle jehož přechodného ustanovení (čl. LXIII bodu 2) se pouze řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu zahájena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona dokončí podle dosavadních právních předpisů. Z těchto důvodů není podle Krajského soudu v Ostravě dána jeho zvláštní místní příslušnost dle § 7 odst. 4 s. ř. s. (ani ve znění účinném do 31. 12. 2023, ani ve znění účinném od 1. 1. 2024 – pozn. NSS). Příslušným je tedy dle § 7 odst. 2 věty první s. ř. s. Krajský soud v Brně, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni.

[3] Dne 27. 8. 2024 Krajský soud v Brně předložil spis dle § 7 odst. 6 věty druhé s. ř. s. k rozhodnutí o místní příslušnosti Nejvyššímu správnímu soudu, neboť s postoupením věci Krajským soudem v Ostravě nesouhlasí. Místně příslušným k řízení je podle jeho názoru Krajský soud v Ostravě.

[4] Krajský soud v Brně měl za to, že v nyní posuzované věci jde o žalobu podanou proti rozhodnutí o povolení stavby dopravní infrastruktury ve smyslu § 1 odst. 2 písm. a) zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací (liniový zákon) (od 1. 1. 2024 se jedná o zákon o urychlení výstavby strategicky významné infrastruktury; dále jen „liniový zákon“). K zahájení správního řízení došlo ještě za účinnosti zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). V takovém případě by byl k projednání a rozhodnutí věci nepochybně příslušný Krajský soud v Ostravě. Ke skončení věci a podání žaloby však došlo až za účinnosti zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění zákona č. 152/2023 Sb. (dále jen „nový stavební zákon“). Nový stavební zákon zřídil DESÚ, kterému svěřil působnost stavebního úřadu ve věcech vyhrazených staveb a staveb souvisejících, kam spadá i stavba vodního díla v nyní projednávané věci. Od 1. 1. 2024 by tak dle nové právní úpravy měl o věci rozhodovat DESÚ. Podle § 330 odst. 1 a 3 věty třetí nového stavebního zákona se však řízení a postupy zahájené přede dnem účinnosti tohoto zákona dokončí podle dosavadních právních předpisů. Řízení v projednávané věci měl proto dokončit vodoprávní úřad.

[5] V souvislosti s přijetím nového stavebního zákona došlo také k novelizaci § 7 odst. 4 zákona s. ř. s. tak, že ve věcech, v nichž rozhodl nebo měl v prvním stupni rozhodnout DESÚ, je k řízení příslušný Krajský soud v Ostravě. Ten tedy rozhoduje o žalobách proti rozhodnutím o umístění a povolení staveb dopravní infrastruktury podle § 1 odst. 2 písm. a) nebo b) liniového zákona podaných do 31. 12. 2023 a o žalobách podaných od 1. 1. 2024 ve věcech, v nichž rozhodoval nebo měl rozhodovat DESÚ. Situaci, která nastala v nynějším případě, zákonodárce výslovně neřeší. Ačkoliv se změna právní úpravy může jevit jako změna koncepce místní příslušnosti Krajského soudu v Ostravě, podle Krajského soudu v Brně ve skutečnosti k žádné změně nedošlo, neboť rozhodovací působnost DESÚ se vztahuje na věci umístění a povolení staveb dopravní infrastruktury, u nichž i dosud byla dána místní příslušnost Krajského soudu v Ostravě, a tato působnost se navíc rozšířila. Z důvodové zprávy k zákonu č. 284/2021 Sb. pak plyne vůle zákonodárce zachovat působnost Krajského soudu v Ostravě i nadále. Není tudíž dán žádný racionální důvod, aby byly z působnosti Krajského soudu v Ostravě vyloučeny žaloby proti rozhodnutím o umístění či povolení staveb dopravní infrastruktury ve smyslu § 1 odst. 2 písm. a) liniového zákona jen proto, že řízení neskončilo a žaloba nebyla podána do 31. 12. 2023. Pojem „měl rozhodnout“ je tudíž třeba vykládat tak, že se vztahuje i na záměry, které od 1. 1. 2024 spadají do působnosti DESÚ, ale řízení o nich dokončuje stavební úřad dle dosavadních právních předpisů. K řízení o žalobě by tedy dle Krajského soudu v Brně měl být místně příslušný Krajský soud v Ostravě. Krajský soud v Brně rovněž poukázal na to, že ke shodnému závěru dospěl Nejvyšší správní soud ve věci týchž účastníků řízení v usnesení ze dne 14. 8. 2024, č. j. Nad 122/2024-103 (všechna zde zmíněná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

pokračování

[6] Nejvyšší správní soud shledal nesouhlas Krajského soudu v Brně s postoupením věci nedůvodným, byť na základě poněkud odlišné argumentace, než uváděl Krajský soud v Ostravě.

[7] Podle § 7 odst. 2 s. ř. s. „[n]estanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany. Má-li tento správní orgán sídlo mimo obvod své působnosti, platí, že má sídlo v obvodu své působnosti.“.

[8] Podle § 7 odst. 4 s. ř. s., ve znění účinném od 1. 1. 2024, „[v]e věcech, ve kterých rozhodl nebo měl rozhodnout v prvním stupni Dopravní a energetický stavební úřad, je k řízení příslušný Krajský soud v Ostravě. O těchto žalobách vede řízení specializovaný senát.“. Podle téhož ustanovení, ve znění účinném do 31. 12. 2023, platilo, že „[k] řízení o žalobě proti rozhodnutí, kterým se umísťuje nebo povoluje stavba dopravní infrastruktury podle § 1 odst. 2 písm. a) nebo b) zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury, ve znění pozdějších předpisů, je příslušný Krajský soud v Ostravě. O těchto žalobách vede řízení specializovaný senát.“.

[9] Podle § 7 odst. 6 s. ř. s. „[n]ení-li soud, u něhož byl návrh podán, k jeho vyřízení místně příslušný, postoupí jej k vyřízení soudu příslušnému. Nesouhlasí-li tento soud s postoupením věci, předloží spisy k rozhodnutí o příslušnosti Nejvyššímu správnímu soudu. Rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o této otázce jsou soudy vázány.“.

[10] Krajský soud v Brně i Krajský soud v Ostravě spatřují podstatu svého sporu o místní příslušnost v této věci v otázce, o které již, jak připomněl Krajský soud v Brně, skutečně rozhodl Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 14. 8. 2024, č. j. Nad 122/2024-103, a to tak, že speciální místní příslušnost Krajského soudu v Ostravě dle § 7 odst. 4 s. ř. s., ve znění účinném od 1. 1. 2024, se vztahuje na žaloby proti rozhodnutím o povolení stavby dopravní infrastruktury dle § 1 odst. 2 písm. a) nebo b) liniového zákona, podané od 1. 1. 2024, tedy po nabytí účinnosti zákona č. 284/2021 Sb., i v případě, že o věci v prvním stupni nerozhodoval DESÚ, ale stavební úřad podle dosavadních právních předpisů.

[11] Nynější věc se ovšem od případu posuzovaného zmíněným usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 8. 2024, č. j. Nad 122/2024-103, zásadně liší v tom, že zatímco v uvedené věci dle tohoto usnesení žalovaný odvolání žalobce proti příslušnému rozhodnutí Městského úřadu Holešov ve věci stavby dopravní infrastruktury zamítl a toto rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil, tedy postupoval dle § 90 odst. 5 správního řádu a o odvolání rozhodl po věcném posouzení jeho důvodnosti meritorně, ve věci nyní posuzované žalovaný zamítl odvolání žalobce dle § 92 odst. 1 správního řádu jako nepřipustné.

[12] Nejvyšší správní soud v této souvislosti zdůrazňuje, že rozhodnutí odvolacího orgánu o zamítnutí odvolání pro opožděnost nebo nepřipustnost podle § 92 odst. 1 správního řádu není rozhodnutím, v němž by se správní orgán věcně zabýval odvoláním účastníka řízení. Rozhodnutím podle § 92 odst. 1 správního řádu odvolací správní orgán zamítá odvolání z důvodu jeho opožděnosti či nepřipustnosti, tj. z důvodu nenaplnění jedné ze základních procesních podmínek, bez níž nelze podané odvolání meritorně posoudit, proto také není odvoláním napadené rozhodnutí na základě opožděného či nepřipustného odvolání současně

potvrzováno ani netvoří s pravomocným prvostupňovým rozhodnutím jeden celek. V souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu je tedy soud v případě žaloby proti rozhodnutí o zamítnutí odvolání jako opožděného nebo nepřipustného oprávněn zkoumat v mezích žalobních bodů pouze to, zda se skutečně jednalo o opožděné nebo nepřipustné odvolání a zda byl žalobce zkrácen na svých právech neprovedením odvolacího přezkumu, a nemůže se zabývat zákonností dosud pravomocného prvostupňového rozhodnutí (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2003, č. j. 5 A 14/2002-35, publ. pod č. 287/2004 Sb. NSS, usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2008, č. j. 8 As 51/2006-105, rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 8 As 51/2006-112, ze dne 27. 11. 2008, č. j. 2 As 53/2007-111, ze dne 23. 12. 2009, č. j. 5 As 105/2008- 135, ze dne 23. 4. 2010, č. j. 5 As 10/2010-75, ze dne 12. 10. 2016, č. j. 7 As 195/2016-21, ze dne 21. 9. 2017, č. j. 5 Azs 32/2017-39, atd.).

[13] Tak tomu tedy bude i v nyní posuzované věci. Příslušný krajský soud bude oprávněn posuzovat výlučně zákonnost rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 5. 2024, č. j. KUZL 46224/2024, o zamítnutí odvolání žalobce pro nepřipustnost, které se soustředilo právě výlučně na otázku přípustnosti odvolání žalobce a nemohlo se zabývat žádnými jinými otázkami souvisejícími s výstavbou dopravní infrastruktury ve smyslu § 1 liniového zákona, který se na něj tudíž vůbec nevztahuje (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2016, č. j. 4 As 284/2015-105). Pokud by tedy žaloba v této věci byla podána do 31. 12. 2023, nemohlo by se jednat o žalobu podanou proti rozhodnutí o povolení stavby dopravní infrastruktury ve smyslu § 1 odst. 2 písm. a) nebo b) liniového zákona a nemohla by být dána speciální místní příslušnost Krajského soudu v Ostravě dle § 7 odst. 4. s. ř. s., v tehdejší znění.

[14] Žalobce přitom v žalobě uvádí, že odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu Holešov ze dne 21. 6. 2023, č. j. HOL-13195/2023/ŽP/Ve, o povolení stavby zmiňovaného vodního díla souvisejícího s výstavbu dálnice D49, podal až dne 5. 3. 2024. Žalovaný toto odvolání rozhodnutím ze dne 21. 5. 2024, č. j. KUZL 46224/2024, zamítl jako nepřipustné. Byť je toto rozhodnutí žalovaného napadeno žalobou, je až do rozhodnutí příslušného krajského soudu o této žalobě nadáno presumpcí zákonnosti a správnosti, a tedy je prozatím třeba vycházet z toho, že řízení týkající se povolení stavby dopravní infrastruktury bylo pravomocně skončeno již v roce 2023 a v roce 2024 bylo vedeno pouze řízení o nepřipustném odvolání žalobce. Z něho vzešlo zmiňované rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 5. 2024, č. j. KUZL 46224/2024, které žalobce dne 24. 6. 2024 napadl žalobou. Je tedy zřejmé, že řízení o této žalobě nemůže představovat ani věc, ve které „rozhodl nebo měl rozhodnout v prvním stupni Dopravní a energetický stavební úřad“, ve smyslu § 7 odst. 4 s. ř. s., ve znění účinném od 1. 1. 2024.

[15] Lze tedy uzavřít, že na řízení o dané žalobě vůbec nemůže dopadat speciální místní příslušnost Krajského soudu v Ostravě dle § 7 odst. 4 s. ř. s., ať již ve znění účinném do 31. 12. 2023 či v aktuálním znění. V posuzované věci se tudíž místní příslušnost krajského soudu musí řídit obecným pravidlem obsaženým v § 7 odst. 2 s. ř. s., při jehož použití je soudem příslušným k projednání a rozhodnutí dané věci Krajský soud v Brně.

[16] Nejvyšší správní soud neshledal nesouhlas Krajského soudu v Brně s postoupením věci důvodným, a proto podle § 7 odst. 6 věty druhé s. ř. s. rozhodl tak, že k řízení je

pokračování

příslušný právě tento krajský soud. Rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o této otázce jsou soudy vázány (§ 7 odst. 6 věta třetí s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 30. září 2024

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu